

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

סוטה לה-א

עניין: דוד קרא לדברי תורה זמירות

גלוני הש"ס

ל"ה א' מפני שקרא לדברי תורה זמירות שנאמר זמירות היו לי חקך צבית מגורי, נ"ב ע' שו"ת מהרי"ו סי' קנ"א דכ' ח"ל ואל יזלוו בהפוסקים דמש"ה קרוים מזמורים מלשון לא חומר כלומר זמירות המקורגים וכת"י זמירות היו לי חקך צבית מגורי ומש"ה חקנו לומר בכל ימות השנה זמירות קודם התפלה עכ"ל וע"ק דא"כ אחאי נענש דוד בקראו לדברי תורה זמירות שהכוונה שהם מכריזים המקורגים וכדברי המהרי"ו ואולי גם ע"י נענש דמשמע דדברי תורה יש גם רק כח ביטור הרע לא השתלמות והתשלום בטוב עלמו וע' מוס' מגילה ג' א' ד"ה אחש דכ' דה"ק שם הלכו אחת בשביל ק"מ זאת דכת"י תורה לזה לטו אם לזריטו היינו בשביל הקרבנות המגייס עלינו מזריטו עכ"ל משמע ג"כ הכוונה כן דת"מ הוא מעלה לנו בעלמס הוספה שלימות משא"כ קרבנות רק מגייס מן הלויים וע"כ נענש דוד בקראו לד"מ זמירות דזה חלילה פחיתות אל ד"מ:

מהרש"א ח"א

בערוך בערך חר שנקראת חררה ע"ש החור שאפיה צו עכ"ל ע"ש: מפני שקרא ד"מ זמירות בו. כי הזמר הוא צפוי של אדם לפי שעה אבל דברי תורה הם זריזין תמידית שלא ימושו מפיו כדי שלא ישמחו ממנו ועד"ז אמרו דן גמרא גמור זמורתא תהא: ומייתי מקרא התעייף עיניך בו גו'. דאיירי בד"מ דכתיב לעיל מיניה מצינתך חדל דהיינו על צינתך אל משען שאי אחת זריז לחזור אחריה כי התעייף עיניך גו' כי צקל תבא לידי שכתה וק"ל:

בן יהודע

ש"ם. מפני שקרא לדברי תורה זמירות. קשא איך ס"ד לקרותם זמירות, ונ"ל בעסק החורה יש שני מיני תועלת, הא' הוא שע"י למודו ידע איך יעבוד את השי"ת, ואת הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה, והב' שע"י עסק החורה מזמר ערילים ומכריז חומים וקוליס, הסובבים שושנה העליונה, כי לכן החורה נקראת חרב, דכתיב רוממות א' בגרוכס וחרב פיפיות בידם, ודוד הע"ה אשר זמירות היו לי חוקך כוננו על זה התועלת, וקפיד עליה רחמנא, כי עסק החורה יש בו תועלת אחרת גדולה יותר, שיוכל האדם לכיין הלכה למעשה, ולא יכשל בדבר איסור, ואיך אחת לא זכרת אלא רק תועלת זו של זימור ערילים, וזהו דברי תורה שכתוב בהם התעייף עיניך בו ואיננו, כלומר שגריך לה האדם מאד לענין מעשה שידע האסור והמוותר, ואם לא יעסוק בה יכשל בכמה איסורין, ולא ידע לקיים המצות, אחת קורא אותם זמירות, כאלו אינן בהם אלא רק תועלת זו, של זימור ערילים בלבד. ובה פרשתי בס"ד ב"מ"א, מ"ש בגמרא בכמה דוכתי גמרא גמור זמרתא תהא, פירוש אפילו אינו יולא בזה לימוד להלכה למעשה, עכ"ז זמרתא תהא, יש בזה תועלת לומר ערילים:

חתם סופר

מפני מה נענש דוד מפני שקרא לדברי תורה זמירות וכו'. אע"ג דכל החורה איקרי שירה, דע שירה לחוד וזמירות לחוד, כי שירה אינו הנגון שמנגנין, אלא מאמר או כחוב מסודר כשורה ושורת הצנין, ע"ד שאלמו [מגילה ע"ז ע"ב] כל השירות לזינה ע"ג [לזינה] [אריח] וכו', שהוא סידור כשורת הצנין, ועכשיו נהגו לסדר בחרוזין הידועים, והגזיאים היה להם סידור אשר לא נודע לנו כוונתם וענינם, מ"מ שירה הוא הסידור הנערך בערך ידוע ואח"כ מנגנים אותו בזמר הראוי לאותו סידור, והלויים היו להם מאמרים מסודרים שהוא השיר והיו מנגנים אותו צניגונים הנאותים לזה. ובה פרשה בחורה המסודרת וצנויה שירות ידועים כגון שירת הים והאזינו וכדומה נקרא שירה, וכל החורה בכלל המסודרת וצנויה חמשה ספרים זה אחר זה נקרא שירה, אבל חומש אחד לא נקרא שירה, ואמנם דבע"ה נענש על שאמר זמירות היו לי חוקך צבית מגורי, ואילו היה אומר שירה לא היה לו עונש בכך ט.

עירובין יח:

ירמיה בן אלעזר יכל בית שנשמעין בו דברי תורה בלילה שוב אינו נחרב שנאמר ואלא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה ואמר רבי

